

Vier arboreta in Wageningen in plaats van drie Leo Goudzwaard verzorgt met Wur-studenten *make over* voor 'verloren' Wagenings arboretum

Wageningen is door haar hogeschool- en universiteitachtergrond gezegend met een plantenverzamelingen in arboreta. Wat minder bekend is, is dat er naast de botanische tuinen De Dreijven, Belmonte en arboretum Hinkeloord nog een vierde arboretum is. Docent en dendroloog Leo Goudzwaard is nu met een aantal studenten bezig om dit arboretum op te knappen.

Auteur: Hein van Iersel

Dit vergeten arboretum in het park van het voormalige landgoed Oostereng, nu onderdeel van de Boswachterij Oostereng van het Staatsbosbeheer, is waarschijnlijk Nederlands meest vergeten arboretum. Het arboretum (ca 8 hectare) en een deel van het landgoedbos (20 ha) wordt nu beheerd door docent Leo Goudzwaard met een aantal studenten van de opleiding Bos en Natuurbeheer van Wageningen Universiteit.

Het arboretum is eigenlijk de afgelopen tientallen jaren aan zijn lot overgelaten en was daarom

ook niet meer herkenbaar als bomentuin. Zelfs een gigantisch grote beuk (stamomtrek meer dan 6 meter), was tot voor kort niet meer herkenbaar als een bijzondere boom. Deze beuk, plus een aantal zeer bijzondere boomsoorten, toont overigens meteen aan dat de beroemde tuinarchitect Leonard Springer betrokken is geweest bij het park. In de negentiende en begin twintigste eeuw plantten tuinarchitecten vaak zogenaamde proppen of boomboeketten (meerdere bomen in één plantgat gepropt of dicht bij elkaar geplant). Ook deze beuk is daar een voorbeeld van. Het

bijzondere is dat je onderaan de stam kunt zien dat het om meerdere bomen gaat, maar dat het hoger in de boom tot een stam is vergroeid. Leo Goudzwaard: "We zijn bezig om alle bijzondere bomen in het park vrij te zetten door omringende bomen om te zagen of te ringen. Dat gebeurt allemaal met handkracht en zonder kettingzagen. Als er grote hoeveelheden bomen moeten worden weggezaagd, dan verzorgt de eigenaar van het bos Staatsbosbeheer dat. Zij schakelen dan een aannemer met een harvester in.

Bijzondere bomen qua afmeting of soort, in arboretum Oostereng

Meerstammige beuk, omtrek 636 op 0,5 m. hoogte

Kaukasische zilverspar	Abies nordmanniana	hoogte 34,2 m
Hollandse linde	T. x europaea	hoogte 33,2m
Reuzenlevensboom	Thuja plicata	hoogte 32 m
Europese lariks	Larix decidua	hoogte 32 m
Japanse lariks	Larix kaempferi	hoogte 33,6
Tamme kastanje	Castanea sativa	hoogte 30,6 m
Chamacyparis lawsoniana		hoogte 29 m
Zilveriek	Quercus bicolor	
Grootbladige Japanse berk	Betula maximowicziana	
Gele berk	Betula lenta	
Geelhout	Cladrastis lutea	
Hybride zilverspar	Abies x insignis	
Edelspar	Abies procera	

We zijn ook bezig om weer nieuwe bomen te planten, en dan juist de botanische soorten, geen cultivars. Dit om de traditie voort te zetten.”

De geschiedenis van het bos startte in 1843 met het inplanten van dennen op woeste grond. Delen van dit dennenbos zijn nog aanwezig. Dit is nu bosreservaat en leefgebied van onder andere de bosuil, zwarte specht, havik en boommarter. De volgende ontwikkelingsstap was de aanleg in 1854 van een landgoed met de naam Oostereng. Dit bestond uit de aanleg van een boerderij met een landhuis, omgeven door rechte lanen aanplant. De gebouwen zijn verdwenen, maar de lanenstructuur is nog aanwezig.

Rond de wisseling van de negentiende en twintigste eeuw begint Oostereng pas echt een arboretum te worden. Het gebied wisselt in 1899 van eigenaar en de nieuwe eigenaar gaat bijzondere soorten aanplanten. Daarvan getuigen nu nog zware Amerikaanse eiken, Robinia's, Douglas-sparren en esdoorns. Dit waren in de negentiende eeuw nog bijzonder soorten. In 1911 heeft dendroloog en tuinarchitect Leonard Springer voor de toenmalige eigenaar een arboretum aangelegd rond het landhuis. Uit dezelfde tijd stammen ook kleine bosbestanden met zomereik, beuk, linde, Douglas, grove den en fijnspar.

In 1945 werd het landhuis verwoest en is nooit meer opgebouwd. Vanaf 1952, toen bosbouwarboretum Hinkeloord in Wageningen te klein was geworden, vond men hier uitbreidingsmogelijkheden. De boswachterij Oostereng werd toen de leerboswachterij van de Wageningse bosbouwopleiding. Uit deze periode stammen kleine bosbestanden met onder andere *Abies grandis*, *Larix kaempferi*, *Tsuga heterophylla*, *Quercus robur*, *Fraxinus angustifolia* en *Alnus incana*.

Om er weer een boeiend arboretum van te maken, is er nog aanvullende hulp en financiële steun nodig. Voor bedrijven en instellingen kan het aantrekkelijk zijn om hun naam aan het Arboretum Oostereng te verbinden. Interesse? Neem dan contact op met Leo Goudzwaard: bomenkennis@hotmail.com.

Bomenkennis verzorgt professionele cursussen over het toepassen en herkennen van bomen, heesters en vaste planten in de openbare ruimte. We verzorgen ook excursies en opleidingsdagen, en publiceren in boeken en op internet. Na een cursus van Bomenkennis herkent u soorten beter, en kunt u een ruimer sortiment toepassen. Als groene vakmens is het van belang om bij te blijven op sortimentsgebied. We bieden een combi van theorie en praktijk, en verzorgen in-company trainingen op een verrassende manier. Informeer eens naar de mogelijkheden.

- Bomen en andere planten in bossen – **27 mei**
- Boomsoorten in de zomer – **7 en 8 juni**
- Vaste planten in openbaar groen – **15 juni**
- Naaldbomen en coniferen – **10 oktober**

Bezoek ook eens www.bomenwaaier.nl en u zult versteld staan van de hoeveelheid informatie die dit programma u kan bieden.

Bomenkennis • M: 06-23731762 • T: 0317-612482

www.bomenkennis.nl